Ner 267.

CZWARTEK.

KRAKOW

DNIA 3 LISTOPADA 1831 r.

Goniec wychodzi codziennie oprócz swiąt uroczystych o godzinie 8 rano regularnie, w Drukarni St. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna . . . . . złp: 10.
Miesięczna . . . . . --- 4.
Numer pojedynczy . gr: 10.

Goniec Krakowski,

DZIENNIK POLITYCZNY, HISTORYCZNY I LITERACKI.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 0° R.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
7	27. 9. 211	† 5. 7	† 1,5	półn: za: słaby	Pochmurno	deszcz.
1. 12	,, 9. 300	† 8. 4	† 2,0	,, sredni	,, ,,	
8	,, 9. 407	† 7. 6	† 3,8	wschodni sredni	,, ,,	
9	,, 9. 394	† 7. 2	† 2,0	,, sredni	,, ,,	,,

Goniec Krakowski dla spóźniających się poczt będzie odtąd regularnie o 3 godzinie po południu wydawany.

Część Urzędowa.

WARSZAWA. (*26 Października.*) — Rozkazem JO. Xięcia Warszawskiego jenerał feldmarszałka hrabi *Paskiewicza* Erywańskiego, wydanym do czynney armii w głowney kwaterze w Warszawie w dniu 9-(21) pazdziernika r. b. Nre 510 poruczonem zostało główne zarządzenie województw, jak następuje:

Jenerałowi jazdy gubernatorowi miasta stołecznego Warszawy hrabi Witt, zarząd województwa *Mazowieckiego*.

Dowódzcy 2iey brygady 2ey grneadyerskiey dywizyi jenerałowi Bumin województwa *Sandomierskiego*.

Tymczasowo pełniącemu obowiązki Brzeskiego kommendanta jenerałowi majorowi Tuczek województwa *Krakowskiego*.

Z korpusu artylleryi półkownikowi Sobolew, wdztwa *Kaliskiego*.

Dowódzcy i brygady 1 Grenadyerskiey dywizyi jenerał majorowi de Fryken wdztwa *Augustowskiego*.

Jenerał majorowi artylleryi baronowi Korff wdztwa *Podlaskiego*.

Dowódzcy 2 brygady 2 piechotney dywizyi jenerał majorowi Gurko I. wdztwa *Lubelskiego*.

Dowódzcy 1 brygady 7 piechotney dywi-

zyi jenerał majorowi Bolen wództwa *Płockiego*.

Część Nieurzędowa.

WARSZAWA. (*dnia* 28 *Października.*)

— Nayjaśnieyszy Cesarz i Król raczył jenerała jazdy hr. Witt mianować kawalerem orderu Orła Białego.

— Kommissya Rządowa wyznań religiynych i oświecenia publicznego, rozpoczęła swe czynności.

— Nayjaśnieyszy Pan mianować raczył paziami swojemi Konstantego, Zdzisława i Włodzimierza Kossakowskich, synów prezydenta miasta Lublina.

— Sąd appellacyyny królestwa polskiego, trybunał cywilny jey instancyi województwa Mazowieckiego, trybunał handlowy i Sądy karzące, wczoray rozpoczęły swe czynnosci. Podsędkowie, tudzież cały skład sądów pokoju wszystkich 4ch wydziałów powiatu warszawskiego, jakoteż rejenci, komornicy i woźni, wczoray ponowili przysięgę wierności Nayjaśnieyszemu Cesarzowi i Królowi.

— Nayjaśniey Cesarz i Król mianować raczył kawalerem orderu ś. Stanisława klassy 2giey Imć księdza kanonika Wienckiewicza, a klassy 4tey PP. Witkowskiego, rektora szkoły lubelskiey, Ostrowskiego, Hincza i Galeckiego, obywateli miasta Lublina, tudzież Polaczka ławnika tegoż Miasta.

— Rząd tymczasowy królestwa polskiego upoważnił radcę stanu Xawerego Potockiego, prezesa prokuratoryi jeneralney, do zastępowania radzcy stanu w kommissyi rządowey sprawiedliwości, a referendarza stanu Jana Kantego Borakowskiego, do zastępowania sekretarza jeneralnego w pomienioney kommissyi.

LONDYN (20 *Października.*)

— Parlament został odroczony do dnia 22 listopada, na sessyi dnia dzisieyszego, którą Król Imci osobiście zagaił. W mowie swey, między innemi, zapewnił reprezentantów narodu, względem trzech nayważnieyszych przedmiotów, uwagę całey powszechności ściągających na siebie:

1) że JKMość ma niepłonną nadzieję, iż pokóy powszechny utrzymanym zostanie.

2) że konferencya pięciu mocarst europeyskich uchwaliła już *Ultimatum* czyli osnowę traktatu pokoju pomiędzy Belgią i Niderlandami w 24ch punktach; które to *Ultimatum* JKMość spodziewa się, że Rząd i Naród belgiyski bez oporu przyjmą.

3) że tak upragniona *Reforma Parlamentu* przez cały naród angielski; z sprawiedliwém zastosowaniem się do potrzeby, zaraz przy otwarciu parlamentu na dniu 22 listopada, na nowo będzie rozważoną i *poprawy w systemacie reprezentacyjnym*, do szczęśliwego skutku tym sposobem przyprowadzone będą.»

Jak tylko Król mówić przestał, natychmiast lord Kanclerz ogłosił odroczenie parlamentu do 22 Listopada.

Powszechna radość i spokóy, tak przy rozpoczęciu tey ważney sessyi, jak przy zakończeniu oneyże, okazywaną była wdzięcznemi okrzykami.

BRUXELLA (20 *Października.*)

Cała stolica tuteysza jest w wielkim ruchu. Woysko linijowe zabiera się do marszu na granice, gwardya mieyska stoi pod bronią; wszystko zdaje się przybierać postać wojenną. Dziś bowiem nadeszło tu z Londynu *Ultimatum* pięciu wielkich mocarstw w 24 artykułach, w formie traktatu do podpisania z obojey strony przygotowane. Wielu obawia się, że nieprzyjęcie takowego, pociągnęłoby próżny opór i przywrócenie dawnego porządku rzeczy.

(Dnia 22. Października.) Od wczorayszego dnia, ciągle odbywają się w izbie reprezentantów narady, nad *Ultimatum* konferencyi londyńskiey. Król Leopold zdecydował się zupełnie i oświadczył za przyjęciem wszystkich 21 artykułów, i cała dyskussya w izbie, toczy się względem upoważnienia JKMości do tego nieodzownego kroku.

BERLIN *(28 Października.)*

Wczoray nadeszła tu przez sztafetę wiadomość z Paryża, że Belgija przyjęła *Ultimatum* konferencyi londyńskiey. (*)

— HAGA *(17 Października.)* —

— Dziś zostało otworzone nowe posiedzenie stanów jeneralnych. Nieprzeyrzany tłum ludu zalegał już przez południem dziedziniec wewnętrzny i place okoliczne. Naypięknieysza pogoda sprzyjała uroczystości, a z niecierpliwością oczekiwano przybycia króla i mowy od tronu, z którey spodziewano się powziąść wiadomości o nastąpić mających politycznych wypadkach. O godzinie 1, huk dział zwiastował przybycie króla, który mając przy boku xiążąt Fryderyka i Oranii przyjęty był z naywiększem uniesieniem i okrzykami. — Baron Roell, mianowany przez króla prezydentem pierwszey izby, wybrał z połączonych izb deputacyą złożoną z 18 członków, która przyymowała króla przy stopniach pałacu stanów jeneralnych. Monarcha przybywszy do sali posiedzeń, zajął mieysce na tronie i miał następującą mowę:

Szlachetni Panowie! Trudne okoliczności, w jakich się kray od roku przeszło znayduje przedłużyły ostatnie wasze posiedzenie aż do teraźnieyszego, które dziś otwieram. W ciągu tego roku zawiadomieni byliście o postępie wypadków i negocyacyi wynikłych ze zbroynego oderwania się Belgii. Przekonaliście się panowie zapewne, że naygorliwsze starania rządu wtym czasie, aby pod korzystnemi warunkami zakończyć smutną konieczność rozwijania nadzwyczaynych sił bojowych; w którey zostają wierne Niderlandy, były bezskuteczne. Jednakże naród przy ponoszeniu ofiar wynikłych z tego stanu rzeczy rozwinął energią, która mu otwiera pocieszające widoki.

Dał on Europie świetny dowód, niezmiennego przywiązania do zasad religiynych i porządku towarzyskiego. Pokazuje mocne postanowienie utrzymania się na tem stanowisku, a postanowienie to, musi korzystnie wpływać na szacunek innych mocarstw, na rostrzygnienie przyszłego losu narodu.

Ochotnicy, gwardye mieyskie i milicye ubiegały się w męstwie i wytrwałości z woyskiem regularném lądowém i morskiém. — Wspierani natchnieniem, jakie ożywia wszystkich moich poddanych, usiłowania ich wystarczały nie tylko do obroni ziemi oyczystey, lecz do uderzenia na nieprzyjaciela, którego ludność przewyższała prawie dwukrotnie naszą; do zwycięženia go i wyparcia wgłąb własnego kraju, niezostawiając mu innego sposobu ocalenia się, jak tylko przywołanie woysk zagranicznych.

Wszystkie dowody wierności i odwagi, dane przez obrońców oyczyzny, równie jak bohatyrskie i świetne ich czyny, świeżo się malują w mojey pamięci. Wdzięczna potomność dochowa ich wspomnienie. Wskutek tego niepotrzeba także było zwoływać pospolitego ruszenia, uchwalonege na ostatniem waszem posiedzeniu. Składająca je ludność męzka wezwana będzie na teraz jedynie do pełnienia służby mieyscowey, jaką odbywała już w kilku miastach wspólnie z ochotnikami klass wszelkich którzy z pochwały godną gorliwością, okazali dotego gotowość. Mé.imo to niebędzie nic niepominięte, coby mogło doprowadzić do zawarcia pokoju z honorem; jesteśmy jednakże przygotowani do woyny, gdyby się niespełniła nadzieja szybkiego i słusznego załatwienia sprawy.

W tym to celu przedsięwzięty został nadzwyczayny zaciąg milicyi, pierwsze wezwanie gwardyi mieyskich, należących do tego rocznego popisu jest gotowe do pochodu, a uczniowie uniewersytetów i ateneów, którzy

---

(*) Wiadomość ta datowana 21 z. m. z Paryża, widocznie więc jeszcze zawczesna; lecz niewątpić że się potwierdzi.

z tak wielką odwagą podnieśli oręż, teraz zaś powrócili do swoich nauk, gotowi ująć go na nowo, gdyby tego wymagały obrona i honor oyczyzny.

Wśród tych niezawinionych nieszczęść dotykających oyczyznę, ciągle trwają przyjacielskie stosunki z innymi mocarstwami i na nowo zostały zawiązane. Trudnosci od lat kilku zachodzące względem żeglugi na Renie, zostały załatwione z państwami pobrzeżnemi, a układ z nimi zawarty już się wykonywa. Przyjemno mi donieść wam, że rólnictwo w ogóle w roku bieżącym bardziey zaspokajające niż od kilku lat przedstawia rezultaty. Żniwo przewyższyło nadzieję.

Inne państwa niszczy choroba, która szeroko rozpościera swoje spustoszenia, Niderlandy, dzięki Opatrzności, dotychczas przynaymniey zostały od niey uchronione. Od końca zeszłego roku, zarządzone zostały potrzebne środki, dla zapobieżenia jey wniesieniu przez żeglugę. Za pomocą lekarzy wyszukują się ku temu środki i przysposabiają naystósownieysze dla ochronienia się nadał od zarazy lub zmnieyszenia jey zjadliwości, gdyby się do nas przedrzeć miała. Handel żegluga i wszelkie gałęzie bytu narodowego do nich przywiązane, wszędzie, a zatem i wtem państwie ucierpiały przez utrudnienie kommunikacyą, przez nie pewność wynikłą z wypadków politycznych, i przez inne jeszcze okoliczności. Pomnożenie to nieszczęścia, chociaż niezmiernie żałosne, jest wszakże przemijające, i na stosunki nasze nie będzie miało trwałego wpływu. Kanał przez wyspę Woorn został otworzony w tym roku dla żeglugi, i zupełnie odpowiada naszym oczekiwaniom. Projekt do nowego prawa i taryfy względem ceł wchodowych, wychodowych i tranzytowych jest przedmiotem ścisłey rozwagi i będzie Panom przedstawiony. — Projekt ten, według mego przekonania przyczyni się do pomyślności dawnych Niderlandów, jeżeli z nim będzie mogła bydź połączona zupełna wolność handlowa zewnętrzna, z opieką należną naszey banderze, naszemu rolnictwu i naszemu krajowemu przemysłowi.—

Wewnętrzna spokoyność, tak szczęśliwie przywrócona wnaszych posiadłościach indyjskich, ma szczęśliwy wpływ na ciągłe usiłowania ku poprawieniu stanu skarbowego tych krajów. Wiadomości, jakie W M Panom będą czynione pod tym względem, dostarczą na to dowodów. W osadach zachodnio indyjskich przemysł doznaje jeszcze przeszkód. Środki do ich usunięcia zaymują całą naszą uwagę.

Mimo trudnego położenia, wjakiem nas postawiło powstanie Belgii, skarb państwa niedoznał żadnego zamieszania Współdziałanie i wytrwałość moich ziemków, dozwoliły dopełnić wszelkich zobowiązań; wskutek tego opłata procentu od publicznego długu, równie jak ważne wydatki na marynarkę i woysko, bez naymnieyszey zwłoki mogły bydź czynione.

Przy tworzeniu praw ściągających się do wydatków na rok przyszły i środków ich pokrycia, starałem się aby ze względem na pierwsze, zachowano naywiększą oszczędność, tudzież ile możności ulżono wynikające ztąd ciężary. Prawa te, wkrótce będą przedstawione zgromadzeniu.

Położenie państwa wymaga wielkich ofiar; przedstawię je WMPanom z naywiększą ufnością; przekonany, iż jest jednomyślném życzeniem mojego ludu, okazać wszelkiemi środkami przyjaciołom i nieprzyjaciołom naszym, że jakiekolwiekby dla nas Opatrzność zachowała jeszcze doświadczenia, nietylko zaspokoimy potrzeby kraju, lecz także utrzymamy zasady, na których się opierają honor, wolność i byt dawnych Niderlandów, a przez to dochowamy ich kredytu i powagę niepodległości narodowey.

Uznałem potrzebę, poddania nowemu rozbiorowi przyjęte prawa względem księgi ustaw i organizacyi sądowey, aby bardziey były zastosowane do interessu dawnych Niderlandów. Spodziewam się, iż część ważney tey pracy, będę mógł wam przedstawić w czasie teraźnieyszego waszego posiedzenia.

Szanowni Panowie! Przyszłość naszą jeszcze pokrywa zasłona; lecz z zaufaniem w mądrość i dobroć Wszechmocnego, oczekujemy rozstrzygniania naszych losów: sprawa nasza jest słuszna, a wszyscy obywatele z uczuciem religiynem jednomyślnie trwają w zamiarze poświęcenia krwi i majątków dla drogiey oyczyzny.»—

Nayjaśnieyszy Pan skończywszy mowę od tronu opuścił salę z xiążętami i orszakiem swoim, przyczem mu towarzyszyła deputacya izb połączonych. — Po wyjściu monarchy prezydent baron Roell zamknął posiedzenie. —